

Son dönemde farkına vardınız mı bilemiyorum ama bir Osmanlı tutkusu aldı başını gidiyor. Sokakta şerbet satan adamın kıyafetinden tutun da televizyonda dekolte giymiş şarkıcılara; hatta İslam ve Osmanlı ile uzaktan yakından alakası olmayan Batılı düşünce adamlarına kadar herkes bir Osmanlı sevdası yaşamaya başladı. Pax Ottomana'dan Neo-Osmanlı'ya varıncaya kadar muhtelif tabirler piyasada dolaşiyor. İşin doğrusu bütün bunlar bendenizi ürkütmüyor değil. Kısmen mazimizin hatıralarda canlanması ve siyasal iktidarın mütedeyyin/millî çizgisinden/duruşundan kaynaklanan Osmanlı rüzgarının özellikle bize yabancı kimseler tarafından dile getirilmesi üzerinde durmaya değer bir olgu. Bu noktada herkesin Osmanlı tasavvurunun farklı/eksik veya aslından uzaklaşmış olduğunu ve bir kısmının meşruiyet kazanma amacıyla olduğunu belirtmesi elzemdir. Ortada dolaşan bu farklı Osmanlı prototiplerinden hangisinin gerçek hangisinin sahte olduğunu tespiti ise tarihin tozlu sayfalarında saklıdır.

Osmanlı; tebaası olan her milletin dini ve millî hürriyetine önem göstermiştir. Bunun muhtelif ortamlarda dile getirilmesinde beis yoktur. Ancak; bu din ve vicdan hürriyetinin sınırı Devlet-i Aliye'nin ve din-i İslam'ın bekası noktasında sona ermiştir. Dinler arası Diyaloga meşruiyet kazandırmak amacıyla Hazreti Fatih'in Bosna Sırplarına dini hürriyet bahşettiği fermanından bahsetmek doğaldır. Ama II. Mahmud Han'ın Fener Rum Patriği Gregorius'u Mora isyanını kışkırtmasından dolayı idam ettirdiğini söylememek hakiki Osmanlı'yı gizlemekten başka bir şey değildir.

Osmanlı her vechesiyle incelenip, o ruh yakalanmadan anlaşılmaz. Olayın işimize gelen bir tarafını alıp, diğer kısımlarını es geçmek; kıymetli mazimize haksızlık olacağı gibi bu tür bir hata da bizim bugünümüzü mahv edecek, yarınımızı ipotek altına alacaktır. Osmanlı ruhundan dem vururken; köstekli saat kullanmak güzeldir. Ama saat sistemi olarak alafranga saati kullanmak Osmanlı'ya ve istikbalimize yapılacak en büyük kötülüktür. Osmanlı ruhunu dejenere etmek demektir. Eğer maziden bir hatıra olarak köstekli saat takıyorsak; o saatin içinde Osmanlı'nın kullandığı saat sistemi olmalıdır.

Osmanlı ruhundan dem vurduğunuz anda tasavvuf neş'esine kapılmamak mümkün değildir. Ancak Osmanlı tasavvufu nazenin ruh sahibi olmaktan; insan-ı kamil olmaktan başka formlara dönüştürüldüğü zaman tüm saffetini, tüm derinliğini kaybeder. Çevrenize dikkat edin Osmanlı'dan ve tasavvuftan bahsedenler sürekli Akşemseddin Hazretlerinden söz ederler. Ama o kadar. Ne Akşemseddin Hazretlerinin tarikatının adını bilirler, ne Akşemseddin Hazretlerinin yazdığı bir kitabı okumuşlardır. Onlar için Ak Şeyh sadece bir meşruiyet vesilesidir. Hepsî bu...

Halbuki Akşemseddin Hazretleri dediğiniz anda tıpta, matematikte, astronomide tasavvufta söz sahibi bir alim akla gelir. Siz bunların hiçbirini zikretmeyip, Akşemseddin Hazretlerinin bir tek yönünü ön plana çıkardığınız zaman hakiki Akşemseddin Hazretlerinin mirasını öldürüp, yerine sahte/hayali bir Akşemseddin'i sevmiş olursunuz. Kaldı ki Osmanlı Tasavvufunu anlamak için sadece Akşemseddin Hazretlerini bilmek yetmez. Abdullah-ı Bosnevi'nin Fusus şerhine dalmadan, İsmail Ankaravi Dede'nin Mesnevi Şerhini yutmadan Osmanlı Tasavvufunda birikim sahibi olunmaz. Ümmi Sinan Hazretleri ile Ebu Suud Efendi arasındaki müzakereleri bilmeden, İmam-ı Birgivi'nin Tarikat-ı Muhammediyesini okumadan, yazılış sebeplerine vakıf olmadan anlatılmaya/anaşılmaya çalışılan bir Osmanlı Tasavvufu yalan olur. Böyle bir çaba beyhude, hedef muhal olur. Osmanlı Tasavvufunu biliyorum demek için Budin'de (Macaristan) Gül Baba Tekkesinde esma zikrine girmelisiniz, Girit Mevlevihanesinde sema etmelisiniz, Midilli (Yunanistan) Rifai Tekkesinde kıyama kalkmalısınız, Köprülü (Makedonya) Halveti Şabani Dergahında devran etmelisiniz. Kastamonu'da Şeyh Şaban-ı Veli'nin türbesinde kırk gün erbain, Konya'da Molla Hünkarın asitanesinde binbir gün çile çıkarmalısınız. Zeyrek'te Mehmet Emin Tokadi Hazretlerinin Nakşi- Müceddidi hatm-i haccanına girmelisiniz. Nakşibendiliğin cehri zikir yapan kollarına şahit olmadan Osmanlı tasavvufunda söz sahibi olunmaz. Osmanlı Tasavvufu bu kadar derinken, o koca müktesebatı bir tek şahsa indirmek ne derece doğrudur? Böyle bir anlayış ne derece hakikattir, insaf ve izan sahibi vicdanlara bırakıyorum.

Size bir kaç isim zikredeyim; Muhammed Nemir El-Hatib (Filistin), Abdulfettah Ebu Gudde (Suriye), Mehmed Emin Aga (Yunanistan), Muhyiddin Avvame (Suudi Arabistan), Ahmed Davudoğlu (Bulgaristan), Mustafa Ceriç (Bosna Hersek), Yusuf el-Kardavi (Mısır)... İnternet çağındayız; google'a bu isimleri yazın ve resimlerini görün. Yukarıda zikrettiğim isimlerin hepsinin cübbe ve sarıkları Osmanlı İlmiye Sınıfının esvabıdır. Ya bizim Diyanet İşleri Başkanımız ve İmamlarımız? Maalesef son derece sade ve heybetli siyah cübbeyi attılar ve yerine sim işlemeli beyaz bir cübbe getirdiler. Osmanlı Coğrafyasında Anadolu dışında siyah Osmanlı cübbesi devam ederken, Osmanlı'nın merkezinde cübbenin rengi değişti. Hangi Osmanlı ruhundan bahsediyorsunuz? **“Adamlar senelerce bizi siyaha mahkum etmişler”** diyerek ,muktedirlere yalakalık yapacak kadar alçalabilen bir adam, Osmanlı olsa ne olur olmasa ne olur? Kılık kıyafetten ne olacak demeyin lütfen. Siz bir Şii mollasını bizim sarığımızla cübbemizle gördünüz mü? Ya da bir Vehhabi Hocasını? Kesinlikle giymezler. Sihler de sarık sarıyor ama bir Sihin bizim gibi kırmızı fes etrafına beyaz sarık saracağını düşünüyormusunuz? Cevap hayır. Biz alabildiğine kendimizden uzaklaşırken, ruhumuza yabancılaşırken, ecdadla aramızdaki makas açılıyor, farkında değiliz.

Şiiler dedim de, son dönemde bir vahdet lafıdır gidiyor. Ehl-i Sünnet dışı akımlara en ufak bir eleştiri yönelttiğimiz anda tüm oklar bize yöneliyor ve ümmetin vahdetini, birliğini bozmakla itham ediyoruz. Halbuki muhabatımız insanların nezih itikadını karıştırıp, ahiretlerini karartıyor. O'na tek kelime etmeyenler, Ehl-i Sünnet Müdafilerini, Ümmeti bölmekle, birbirine düşürmekle, Ümmetin vahdetini tahrip ve tahrif etmekle suçlamakta beis görmüyorlar. İttihad-ı İslam, yani ümmetin vahdeti ve birliği meselesinde delil olarak getirdikleri şahıs ise Osmanlı'nın Yavuz'u... Ama Yavuz Sultan Selim'i vahdet meselesinde rehber edinenler; Ehl-i Sünnet dışı fırkalara

kollarını alabildiğine açarken; Ehl-i Sünnete karşı yumruklarını acımasızca indirmekte beis görmüyorlar. Peki **“Yavuz Sultan Selim vahdeti ve ittihadı sağlarken böyle mi davrandı”** dediğiniz anda cevap kocaman bir tıs... Yanında Zenbilli Ali Cemali Efendi ve İbni Kemal Paşazade gibi Müftüyüs-Sakaleyn (İnsanların ve Cinlerin Müftüsü) iki Şeyhülislam olan Yavuz Sultan Selim Han; ümmetin birliğini, Ehl-i Sünneti tenkit, Ehl-i Bidatı kucaklamakla sağlamadı. Bilakis; ittihad ve vahdette ana ölçüsü Ehl-i Sünnettî. Çaldıran savaşının muhatabı olan karşı taraf kimdi? Mercidabık ve Ridaniye’de karşı taraf kimdi? Bu iki sorunun cevabı samimiyetin göstergesi. “Vahdet, vahdet” türküsü söyleyenler, İrşad’ül Aklis Selim isimli eşi menendi olmayan bir tefsirin müfessiri olan Şeyhülislam Ebu Suud Efendi’nin fetvalarına neden bakmazlar? Baksalar; Ebu Suud Efendi Hazretleri kimi neden tekfir etmiş görecekler ve vahdet adlı tek dayanak noktaları yerle yeksan olacak. Dedim ya; birilerinin Osmanlı demesi meşruiyet kazanmak içindir. Yoksa Osmanlı’yı sevdiklerinden değil.

Osmanlı Çinilerinde gül, Resulullah’ı temsil eder. Remizdir bu, simge... Çini’deki lalenin de, karanfilin de temsil ettiği bir şey vardır, bayraktaki hilalinde... Ama o kadar. Ötesi yok. Fakat biz ne yapıyoruz? Osmanlı Ecdadın Efendimiz (sav)’i çinide, sadece çinide gül ile simgelemesinden hareketle; Miladi(!) takvimle yani Papa XIII. Gregory’nin icat ettiği takvimle kutlamaya çalıştığımız Kutlu Doğum Haftasında gül lokumu dağıtıyoruz, gül suyu ikram ediyoruz, sokaklarda gül veriyoruz. Böylece O’nu (sav) anmış oluyoruz. Arkadaşlar biraz komik kaçmıyor mu? Osmanlı O’nu (sav) gül ile simgeledi, evet doğrudur. Ama sadece çinide. Başka yerde değil. O’nun (sav) için dağıtılan gülün çöpü boyladığına bu talihsiz gözler şahit oldu. Eğer biz Osmanlı’yız diyorsak, Allah Resulu’nu hatırlamak için yapacağımız bir tek şey var; Sultan III. Ahmed gibi sarığımızın üzerine naleyn-i saadeti işletmek ve en büyük saadetin O’na (sav) ümmet olduğunu bir an bile aklımızdan çıkarmamak. Osmanlı Ecdadımız; edepten çocuklarına Mehmed ismini koymuşlardır. Yoksa ecdad da biliyordu evlatlarına Muhammed ismini koymayı. Ama O’nun ismini ağza almayı edepsizlik sayıyorlardı. İsmi her anıldığında Osmanlı ecdad, elini göğsüne götürüp hürmet göstermeyi, mukaddes mirasının ve kutlu hatırasının önünde baş eğmeyi edep edinmişlerdi. Zamanımızda “Osmanlı Osmanlı” diye bağırانlar Süleyman Çelebi’nin Mevlid kıraatini bidat görüyorlar. Mevlidi Bidat görenlere en güzel cevabı Seyyid Muhammed bin Alevi el- Maliki Hazretleri **“Havlel İhtifal”** isimli eserinde veriyor.

Şimdilerde bir Osmanlı ecdadın kelimelerini kullanma modası var. Ama maalesef cehaletin en kesifine de bu alanda şahit oluyoruz. Lutfetmek ve arz etmek gibi iki basit kelimeyi bile kullanmaktan aciziz. Biz muhatabımızdan arz ederiz, muhatabımız bize lütfeder. Ama siz muhatabınızdan arz etmesini, sizin de lütfedeceğinizi söylediğiniz zaman en büyük çamı devirmiş olursunuz. Osmanlı ecdad ev kelimesi yerine fakirhane/devlethane kelimelerini kullanır. Kendi eviniz ne kadar görkemli olursa olsun, fakirhanedir, muhatabınızın ikametgahı ne kadar köhne ve viran olursa olsun devlethanedir. Bu tevazunun gereğidir. Maalesef Osmanlı’ya benzeyeceğim diye muhatabının evini fakirhane, kendi evini devlethane yapanlara rastlıyoruz ki bu hali pür melale karşı nasıl davranacağımızı şaşırıyoruz. Eline Şeyh Galib’in Hüsn-ü Aşk’ını geçtim; Mehmet Akif’in Safahatını almamış adam Osmanlı ecdadın lisanından ne anlarsın?

Her meselede Osmanlı'dan delil getirenlerimiz var. Mesela yeni ictihad tartışmalarında Ebu Suud Efendinin para ve menkul vakıflarında verdiği yeni fetvaya İmam-ı Birgivinin karşı çıkmasından istidlal ediyorlar. Hadi her ikisinin ilminin genişliğinden, dimağlarının saffetinden, ruhlarının letafetinden, kalplerinin kemalatından bahsetmeyelim. Son Osmanlılardan; Bediüzzaman Said Nursi'den delil getirelim. Açın bakın; Üstad, İctihad Risalesi adını verdiği Yirmi Yedinci Söz'de bu âdât-ı ecanibin (yabancı âdetlerin) istilasını zamanında ictihad etmeyi İslamiyet'e cinayet, bidatkarane bir ihanet olarak tavsif ediyor. İşte Osmanlı Alimi Said Nursi işte yeni müctehidlerimiz... Yorumsuz...

Bugün İmam-ı Birgivi veya Ebu Suud Efendi birileri tarafından tenkit edilebiliyor. Ümmi Sinan Hazretleri ile Ebu Suud Efendi arasındaki beş asır önceki tartışma bugüne taşınıyor ve tek kelime Arapça bilmeyen talihsizler Ebu Suud Efendiyi tenkit etme cesaretini, cüretini kendilerinde bulabiliyorlar. Şimdi bu bahtsızlara Ebu Suud Efendiyi anlatmaya ne niyetim var ne de zamanım. Ama Osmanlı'nın çöküş devri alimlerinden Küçük Hamdi Efendi'nin Arapça'ya, Farsça'ya ve felsefede tercüme yapacak kadar da Fransızca'ya vakıf olduğunu söylemek kafi gelir. Küçük Hamdi Efendi yani Elmalılı Hamdi Efendi tefsir yazdığı için Zahidül Kevseri Hazretlerinin tenkidine maruz kalmıştır. Zahidül Kevseri Hazretleri öyle bir ilmi yüksekliğe haizdir ki, Elmalılı Hamdi Efendi'yi tefsir telif edecek yeterlilikte görmüyor. Ama bugün Elmalılı Hamdi Efendi kadar ilmi olmayanlar, Zahidül Kevseriyi tenkit edebiliyorlar. Halbuki izinden gittikleri Muhammed Ebu Zehra, Zahidül Kevseri için "İmamül Asr- Asrın İmamı" tabirini kullanıyor. Bu ne yaman çelişki?

II. Beyazid-i Veli Han'ın, İspanya'dan kovulan Yahudilere kucak açmasını veya Kanuni Sultan Süleyman Han'ın Fransa Kralına yardım etmesini hümanizm olarak görebilirsiniz. Ama Kanuni Sultan Süleyman'ın Mohaç Savaşında kendisine saldıran dört ağır zırhlı Macar süvarisini öldürdüğünden bahsetmezseniz, Koca Hünkar'a en hafif ifadeyle haksızlık etmiş olursunuz. Ya gerçek çehresini lanse edeceksiniz, ya da tahrif etmeyeceksiniz.

Ebru sanatını resim olarak telakki ederseniz tüm geçmişimizi inkar etmiş olursunuz. Çünkü aynı ortamda, aynı hava şartlarında, aynı teknede, aynı boyalar ile, aynı fırçayı kullanarak aynı ebrudan bir ikincisini imal etme ihtimaliniz yoktur. Her ebru kendine hastır ve hepsi birbirinden farklıdır. Böylesi bir dehayı, ruhun raksını alelade resim sanatına indirgemek doğru mudur? Hattan tezhibe, minyatürden çiniye kadar Osmanlı Ecdadın her sanatının eşi menendir yoktur.

Şimdi kime sorsanız II. Abdulhamid Han Ulu Hakan'dır. Yere göğe koyamazlar. Ama iş Cemaladdin Efgani'ye geldiği zaman akan sular durur. Efgani'yi tenkit ettirmezler. Fakat Sultan

Hamid Efendimizin hatıratında Cemaleddin Efgani hakkında tuttuğu notları getirip yüzlerine çarpsanız bile durumları değişmez. Efgani'nin İslam İtikadını hafife alan tavırlarını, Ehl-i Sünnet Akaidini siyasi davalar uğruna kullanmaktan çekinmeyen hayallerini ve planlarını, mason locaları ve İngilizler ile pek sıkı fıkı hallerini deşifre eden Abdulhamid Han'ın söylediklerini çürütemek için Efgani taraftarları, Sultanın vehimli olduğundan dem vurmaya başlarlar. Müslümanların Halifesine, Türklerin Hakanına, Osmanlının Padişahına **“evhamlı”** sıfatını layık görebilen bu adamcağızlar, Sultan Hamid-i Sani'nin ruhundan özür dileyen Filozof Rıza Tevfik'ten ibret alamazlar mı? Almazlar; çünkü Onlar iflah olmaz bir Efgani hayranıdır ve Sultan Hamid Efendimizin Afgani hakkında şahitliği onlara kafi gelmez. İranlı olduğunu gizleyen Cemaleddin Efgani'den vazgeçmektense Sultan Hamid Efendimizden vazgeçmeyi yeğlerler. Ne diyelim? Allah ıslah etsin.

Yazının başından beri Hangi Osmanlı sorusuna cevap arıyoruz. Herkesin iddiasına Osmanlı'dan delil getirmeye kalktığı, davasını ispat etmek için Osmanlı'dan meşruiyet aradığı aşikar hale geldi. Osmanlı'yı arıyoruz da Osmanlıları arıyor muyuz? Asıl soru da bu olmalı. Ucu bucağı olmayan bir coğrafyada iğne aramaya benzer bir iş bu farkındayım, ama Sofyalı Bali ile Fusus Şerhine oturmadan, Selanikli Esad Dede ile Yeni Cami'de Mesnevi'ye dalmadan, Ahıskalı Ali Haydar Efendi ile hatme-i hacegana girmeden, Halep Mevlevihanesinde ney üflemeden, Sultanahmet Camii'nde Karahisari ile hat meşk etmeden Süleymaniye'de Koca Sinan ile ses akustiği için tömbekisi olmayan nargile fokurdanmadan Ohri Rifai Tekkesinde kıyama kalkmadan Osmanlı bilinmez. Hasılı kelim Osmanlı'yı bulmak için, Osmanlıları bulmak için, Yanya'dan Kırım'a, Nazlı Budin'den Bağdat'a uzanmalısınız. O koca coğrafyayı buram buram koklamalısınız.

Söğüt'ü işgal eden Yunan komutanının neden Ertuğrul Gazi'nin sandukasını tekmelediğini, Birgi'yi işgal eden Yunan askerlerinin neden İmam-ı Birgivi'nin başucundaki selvi ağacını kesmeye kalktığını anlamadan Osmanlı'daki sırra vakıf olamazsınız. Yunanlılar 1913'te Selanik'e tek kurşun atmadan girince ilk yaptıkları iş Beyaz Kule'yi vaftiz amacıyla boyamak ve Ayasofya Camii'ni kiliseye çevirmek olmuştur.

Evet efendim; bu memlekette Osmanlı'ya sövülme sebebi neyse Beyaz Kule'nin vaftiz edilme sebebi de O'dur. Hazreti Fatih'e kardeş katili, Sultan Hamid Efendimize Kızıl Sultan diyen zihniyetle Selanik'te Beyaz Kule'yi vaftiz eden zihniyet arasında zerre kadar fark yoktur. Yeryüzünde ecdadına, dedesine, atasına bu kadar söven ikinci bir millet gösterin, bendeniz özür dileyeceğim. Osmanlı Sevdasının kalbimizde, ruhumuzda, dimağımızda hakikate dönüşüp ete kemiğe büründüğü gün, emin olunuz Yanya'daki Aslanpaşa Camii'nin minaresi, Ayasofya'nın yetmiş altı yıldır müezzine hasret minarelerine eşlik ediyordur olacaktır.